

PREDLOG
**za izdavanje državne garancije po kreditnom aranžmanu između Crnogorske
komercijalne banke AD Podgorica i privrednog društva Montecargo AD Podgorica**

U skladu sa članom 57 stav 2 Zakona o budžetu i fiskalnoj odgovornosti ("Službeni list Crne Gore", br. 20/14, 56/14, 70/17, 04/18, 55/18, 66/19, 70/21, 145/21, 27/23, 123/23 i 125/23), definisano je da se „privredna društva i pravna lica koja su u većinskom vlasništvu države odnosno opštine mogu dugoročno zaduživati uz prethodnu saglasnost Vlade, koja se daje na predlog Ministarstva finansija“.

Istovremeno, članom 14 stav 2 tačka 6 Zakona o budžetu Crne Gore za 2024. godinu („Službeni list Crne Gore“, broj 124/23), planirano je da će Vlada, između ostalog, u 2024. godini izdati garanciju za kreditni aranžman između Montecargo AD Podgorica i kreditora koji će biti utvrđen tokom godine, a za potrebe finansiranja investicionih opravki vozni sredstava (lokomotiva i vagona), u iznosu do 3.000.000,00 eura. U tom smislu i članom 2 stav 1 tačka 6 Odluke o zaduživanju Crne Gore za 2024. godinu („Službeni list Crne Gore“, broj 124/23) predviđeno je izdavanje predmetne garancije.

Uzimajući u obzir prethodno navedeno, privredno društvo Montecargo AD Podgorica, koje je u većinskom vlasništvu države, obratilo se resornom Ministarstvu saobraćaja i pomorstva, za dobijanje saglasnosti za kreditno zaduženje, uz državnu garanciju, u iznosu od 3.000.000,00 eura, kod Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica, u cilju finansiranja investicionih opravki vozni sredstava (lokomotiva i vagona). U dopisu broj: 2454, od 01.04.2024. godine, su naveli da je kao teretnom željezničkom operateru čija je osnovna djelatnost prevoz robe koja se realizuje vozni sredstvima (lokomotivama i vagonima), potrebno sprovesti proces optimizacije realizacijom investicionih opravki i modernizacije vozni sredstava. Investicioni ciklus se odnosi na ciljni remont, investicione opravke i modernizaciju postojećeg voznog parka vagona i lokomotiva. Realizacijom ovog investicionog ciklusa društvo će biti spremno da odgovori potrebama tržišta u dijelu već potpisanih ugovora, zatim novih korisnika, konkurenciji.

Pored navedenog, u okviru očekivanih efekata naglašeno je da predmetno investiciono ulaganje u vozna sredstva Montecargo, kao nacionalni teretni operater u procesu pridruživanja EU i koja implementira direktive i propise koji se odnose na Poglavlje 14 – Saobraćaj, dovodi u poziciju da se bezbjednost željezničkog saobraćaja reguliše propisima u pogledu garancije buduće interoperabilnosti i sve većoj unificiranosti željezničkih standarda čija primjena čini temelj cjelokupnog evropskog željezničkog sistema. Da bi mogli odgovoriti komercijalnim izazovima na željezničkom tržištu i pomenutim standardima, neophodna su investiciona ulaganja u vozna sredstva koja su predmet ugovora o investicionom kreditu.

Dodatno su naveli da su za predmetno kreditno zaduženje prikupili ponude od tri banke, i to NLB Banke AD Podgorica, Hipotekarne banke AD Podgorica i Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica, i da je najpovoljnije uslove za zaključenje kreditnog aranžmana ponudila Crnogorska komercijalna banka. U skladu sa navedenim, na sjednici Odbora direktora Montecargo AD Podgorica, održanoj 12.01.2024. godine, donijeta je Odluka o davanju saglasnosti o kreditnom zaduživanju Akcionarskog društva „MONTECARGO“ Podgorica, kojom se odobrava kreditno zaduženje društva kod Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica, u iznosu od 3.000.000,00 eura, sa rokom otplate od 72 mjeseca (12 mjeseci grejs period + 60 mjeseci otplate) i fiksnom kamatnom stopom od 5,5 % godišnje.

Uzimajući u obzir pomenuti zahtjev privrednog društva Montecargo AD Podgorica, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je Agenciji za zaštitu konkurencije podnijelo zahtjev za davanje mišljenja, u vezi sa zahtjevom za izdavanje državne garancije na kreditno zaduženje u iznosu od 3.000.000,00 eura, o usklađenosti sa pravilima državne pomoći.

Agencija za zaštitu konkurencije je uzimajući u obzir kompletnu dokumentaciju koju je dostavilo Ministarstvo saobraćaja i pomorstva, na osnovu čl.20f stav 1 tačka 10 Zakona o zaštiti konkurencije i člana 10 Zakona o kontroli državne pomoći, donijela Mišljenje br. 01-430/23-301/10, od 15.03.2024. godine, kojim:

„Izdavanje državne garancije u iznosu od 80% od 3.000.000,00 eura za kreditni aranžman Montecargo AD Podgorica isključuje prisutnost državne pomoći pod uslovima iz tačke 3.2 Obavještenja Komisije o primjeni člana 87 i 88 Ugovora o Evropskoj zajednici na području državnih pomoći u obliku garancija, koje se u Crnoj Gori primjenjuje kao Prilog 5 Pravilnika o listi pravila državne pomoći, opisanim u ovom mišljenju.

Neophodno je da Ministarstvo saobraćaja i pomorstva Agenciji dostavi dokaz o uplaćenju tržišnoj cijeni za garanciju, u roku od trideset (30) dana od dana izdavanja garancije od strane Ministarstva finansija.“

Nakon dobijenog Mišljenja od strane Agencije za zaštitu konkurencije, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva dostavilo je Ministarstvu finansija zahtjev za dobijanje saglasnosti za kreditno zaduženje privrednog društva Montecargo AD Podgorica u iznosu od 3.000.000,00 eura kod Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica, uz izdavanje državne garancije (Dopis broj: 01-344/24-186/2, od 18.01.2024. godine, dopis broj: 01-344/24-186/7, od 22.03.2024. godine i dopis broj: 02-344/24-3225/3, od 02.04.2024. godine), sa pratećom dokumentacijom.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je u prethodno pomenutim zahtjevima u vezi sa kreditnim zaduženjem Montecargo AD Podgorica, uz državnu garanciju, navelo da je podržalo društvo u većinskom državnom vlasništvu koje se bavi prevozom tereta, u cilju realizacije investicionih opravki voznog parka. Posebno su naglasili da nakon analize svih segmenata poslovanja Montecargo AD, Ministarstvo saobraćaja i pomorstva nalazi da je pomenuto privredno društvo u situaciji da izmiruje obaveze po ovom kreditnom aranžmanu i da je samim tim nivo rizika od aktiviranja državne garancije minimalan, uz napomenu da je društvo redovno izmirivalo ranije kreditne obaveze, kao i da nakon 01.03.2025. godine po isteku postojećeg kreditnog aranžmana sa Hipotekarnom bankom neće imati dugoročnih ni kratkoročnih kreditnih obaveza, da se društvo nalazi na Bijeloj listi poreskih obveznika Poreske uprave Crne Gore.

Stav resornog Ministarstva saobraćaja i pomorstva je da bi izdavanjem državne garancije za kreditno zaduženje ove kompanije imalo pozitivne efekte kako na Montecargo AD, tako i na ostale kompanije u željezničkom sektoru, i ukazuju na potrebu hitne realizacije kako infrastrukturnih projekata, tako i obnove i modernizacije voznih sredstava.

U konačnom Ministarstvo saobraćaja i pomorstva smatra, da će jačanje privrednog društva Montecargo AD, zajedno sa planiranim i tekućim projektima na modernizaciji željezničke infrastrukture, unapređenjem kapaciteta Luke Bar, imati dugoročan pozitivan efekat na kompletnu crnogorsku privredu. Dodatno pojašnjavaju da će usvajanjem novog Zakona o željeznici, Crna Gora u potpunosti liberalizovati željezničko tržište, što je i jedno od mjerila za zatvaranje PP14-Saobraćaj, čime bi se otvorila vrata za sve teretne operatere registrovane u skladu sa EU propisima a što bi imalo negativan uticaj na AD Montecargo Podgorica ukoliko se navedena kompanija ne učini konkurentnom.

Nakon dobijene dokumentacije od resornog ministarstva, Ministarstvo finansija je odradilo ekonomsko finansijsku analizu Montecargo AD Podgorica i utvrdilo da i pored nezadovoljavajućih pokazatelja likvidnosti i profitabilnosti ovog preduzeća, koeficijenti zaduženosti imovine i zaduženosti kapitala su ocijenjeni kao nisko rizični odnosno dobijeni koeficijenti finansijskog leveridža su na veoma niskom nivou i ukazuju na solvenstnost društva. S obzirom da je udio obaveza u odnosu na ukupnu aktivu bio manji od pola (tokom

2022 i 2023.godine kretao se na nivou od cca 20%), nameće se zaključak da je društvo sposobno da pokrije svoje obaveze prema kreditorima i investitorima.

Ministarstvo saobraćaja i pomorstva je dopisom broj 02-344/24-3225/3, od 02.04.2024. godine dostavilo dodatne informacije i dopis Montecargo AD Podgorica (broj 2454 od 01.04.2024. godine), u kojima se navodi da Montecargo redovno izmiruje svoje obaveze po osnovu postojećeg kreditnog zaduženja kod Hipotekarne banke, čija mjesečna obaveza iznosi 58.276,96 eura, a čija poslednja rata dopsijeva 01.03.2025. godine, čime se stvara mogućnost da nakon isteka grejs perioda od novog kreditnog aranžmana period otplate bude nakon 01.03.2025. godine, što neće dodatno opteretiti društvo. Takođe, napominjemo da je ovo društvo potpisalo reprogram poreskog duga i da od 01.09.2022. godine redovno izmiruje obaveze po ovom osnovu, kao i tekuće obaveze po istom.

Nakon što su sagledane sve dobijene informacije i analize, Ministarstvo finansija je sa Crnogorskom komercijalnom bankom AD Podgorica i privrednim društvom Montecargo AD Podgorica razmotrilo odredbe Ugovora o investicionom kreditu i usaglasilo tekst Garancije, te su utvrđeni konačni uslovi navedenog aranžmana koji slijede u nastavku:

- **Ugovor o kreditu**

Ugovorom o investicionom kreditu predviđeno je zaduženje privrednog društva Montecargo AD Podgorica, u iznosu od 3.000.000,00 eura, sa periodom otplate od 72 mjeseca (12 mjeseci grejs period + 60 mjeseci otplate).

Redovna kamatna stopa iznosiće 5,5% fiksno godišnje, naknada za obradu kredita 0,30% od odobrenog iznosa, dok u slučaju neblagovremenog izvršavanja obaveza po osnovu kredita, Korisnik kredita biće u obavezi da Banci plaća zateznu kamatu u skladu s poslovnom politikom Banke, u visini nominalne kamatne stope utvrđene u ugovoru uvećane za 50%.

Način vraćanja: tokom grejs perioda kamata se plaća mjesečno, a nakon toga kredit će se otplaćivati u jednakim mjesečnim anuitetima.

Sredstva obezbjeđenja i naplate dospjelih obaveza kredita banci od strane Korisnika kredita su:

- mjenica i mjenično ovlašćenje Korisnika kredita Montecargo AD Podgorica;
- ovlašćenje za naplatu sa računa Korisnika kredita Montecargo AD Podgorica;
- zaloga na vagonima u korist Banke u iznosu od 738.400,00 eura;
- Državna garancija na iznos od 80% stanja duga, a najviše do maksimalnog iznosa od 2.400.000,00 eura, uvećan za kamate i druge troškove koji se odnose na navedeni dio kredita, predviđen predmetnim Ugovorom.

- **Garancija**

Kao jedan od oblika obezbjeđenja navedenog kreditnog aranžmana, Ugovorom o kreditu je predviđeno i dobijanje državne garancije od strane Vlade Crne Gore, Ministarstva finansija na 80% iznosa stanja duga.

Garancijom je definisano da Vlada Crne Gore, Ministarstvo finansija garantuje Crnogorskoj komercijalnoj banci a.d. Podgorica da će joj, na njen pisani poziv i bez bilo kakvog prigovora, platiti srazmjerni dio obaveza predviđenih Ugovorom o investicionom kreditu, ukoliko joj iste ne plati privredno društvo Montecargo AD Podgorica, u visini od 80% iznosa stanja duga, a najviše do maksimalnog iznosa od 2.400.000,00 eura, uvećan za kamate i druge troškove koji se odnose na navedeni dio kredita, predviđen predmetnim Ugovorom.

U cilju obezbjeđenja izdavanja Garancije za predmetno kreditno zaduženje privredno društvo Montecargo AD Podgorica, dostaviće Ministarstvu finansija mjenice i mjenična ovlašćenja.

Uzimajući u obzir sve prethodno navedeno, benefite planiranih ulaganja, očekivane rezultate u narednom periodu, kao i podršku resornog Ministarstva saobraćaja i pomorstva za realizaciju ovog projekta, dostavljamo Vladi Crne Gore na davanje saglasnosti kreditno zaduženje Montecargo AD Podgorica, kod Crnogorske komercijalne banke AD Podgorica, na iznos od 3.000.000,00 eura, uz izdavanje državne garancije u iznosu od 2.400.000,00 eura.